

SPRAVODAJ

Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV

Ročník V. 2007, č.11 SPS pri SAV, Nám. J. Herdu 2, 91701 Trnava

Príhovor

Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV vstúpila do roku, v ktorom sa zhodou okolností prelína oveľa intenzívnejšie minulosť, súčasnosť a budúcnosť.

Minulosť a súčasnosť predstavujú dve "zastavenia" pri významných životných jubileách predstaviteľov pedagogickej vedy na Slovensku. Je to príklad ako mnohí z nás si uvedomujú potrebu "personalizovať" "históriu vednej disciplíny a priblížiť jej rozvoj cez konfliktné i bolestivé životné cesty tých, ktorí kládli jej vedné základy a prispeli k jej súčasnej inštitucionalizácii.

Milí kolegovia, členovia našej vedeckej spoločnosti, porozhliadnite sa okolo seba, spomente si na svoje študentské obdobie, pripomente si svoje habilitáciu a inauguráciu. Iste najдете osobnosť, ktorá by si zaslúžila vstúpiť do našej malej galérie, hoci iba krátkou spomienkou a pripomienkou.

Súčasnosť a budúcnosť sa prelína v podujatiach, ktoré bude SPS pri SAV organizovať v tomto roku. Na niektoré získala aj malé finančné granty od Rady slovenských vedeckých spoločností. Sú to seminare na témy "voľný čas detí a mládeže", kríza súčasnej rodiny", "násilie v škole a v rodine", "osobnosti pedagogickej vedy", "doktorandi a vedecký výskum", "učiteľské vzdelávanie", "cestovateľská gramotnosť", ale aj webovská stránka a spravodaj SPS.

Mnohé z nich utvárajú koncepčné a organizačné predpoklady pre úspešný priebeh v poradí už III. medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorú pripravujeme vždy pri príležitosti konania Valného zhromaždenia (31.1.2008) na FF UCM v Trnave.

*Jej ústrednou témou bude **Výchova v pedagogickom výskume a praxi**. Konferencia okrem plenárneho zasadnutia bude pracovať v troch sekciami –škola, rodina, voľný čas. Výbor spoločnosti v súčasnosti oslovuje referentov na pléne, hľadá vedúcich a spravodajcov sekcii. Potom nadobudne príprava členov našej spoločnosti na toto podujatie vlastnú dynamiku, ktorá bude závisieť predovšetkým od našich troch kolegov, ktorí budú zodpovedať za jednotlivé sekcie.*

*Prof.L.Macháček, predseda SPS pri SAV
Trnava 11.5.2007*

Deň Juraja Čečetku, Lučenec, 27. apríl 2007

Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV sa zúčastnila významného podujatia (27.4.2007 v Lučenci a Polichne), ktorým si rodáci, členovia MS v Martine a v Lučenci, mesto Lučenec a odborníci z univerzít Slovenska (UK,UCM,UKF) pripomenuli 100 rokov od narodenia Univ.prof.PhDr. Juraja Čečetku, prvého slovenského profesora pedagogiky.

Na seminári s hlavným referátom vystúpil prof.J.Pšenák. Príhovor predniesol prof. L.Macháček, predseda SPS pri SAV. Príspevky a fotografie z tohto podujatia najдете na www.syrs.org/sps

Prof. PhDr. Juraj Čečetka (23.4. 1907 – 24.6. 1983)

23. apríla 2007 si pripomenieme 100. výročie narodenia Prof. PhDr. Juraja Čečetku, zakladateľskej osobnosti slovenskej pedagogiky a psychológie a prvého univerzitného profesora pedagogiky na Slovensku. Matica slovenská pri tejto príležitosti odhalí v Polichne Pamätnú tabuľu a v Lučenci usporiada seminár, na ktorom sa zhodnotí jeho bohaté vedecké dielo.

Juraj Čečetka sa narodil 23.4. 1907 v Polichne, okr. Lučenec v učiteľskej rodine. Maturoval na gymnáziu v Lučenci (1925), v štúdiu pokračoval na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe (1925-1929), kde študoval filozofiu a francúzštinu. Už počas pražských štúdií sa jeho záujem sústredil na psychológiu, z ktorej napísal aj doktorskú prácu. Po štúdiách pracuje v Psychotechnickom ústave v Bratislave v rámci Poradne pre voľbu povolania. Venuje sa najmä výskumu voľby povolania učňovskej mládeže.

V spoluautorstve s J. Schultzom v r. 1933 vydáva prácu Poradca pri voľbe školy a povolania.

V r. 1934 sa stáva externým spolupracovníkom Pedagogického odboru Matice slovenskej a spoluzakladateľom Pedagogického zborníka, teoretického pedagogického časopisu. V „psychologickom decenii“ (1929-1939) v r. 1934 vydáva ďalšiu knižnú prácu Testovanie na školách a jeho štatistické praktikum. V septembri 1934 vychádza pod jeho redakciou prvé číslo pedagogického časopisu pre rodičov Dieťa.

Dr. J. Čečetka v 30-tych rokoch 20. storočia postupne nadväzuje spoluprácu s významnými pedagógmi vo vtedajšej Bratislave. Zoznamuje sa s prof. dr. J. Hendrichom, profesorom pedagogiky na Filozofickej fakulte UK. Pod jeho vplyvom sa začína venovať otázkam pedagogiky a zapájať sa aj do pedagogickej praxe. Profesor Hendrich prebudil v ňom vedecké ambície, aby sa habilitoval za docenta v odbore PEDAGOGIKA. Ako súkromný docent sa habilitoval 4. júna 1937 knižne vydanou monografiou Pedagogika a adlerovská individuálna psychológia (1936).

V marci 1938 odchádza na jeden rok do Turčianskeho sv. Martina, kde je referentom Pedagogického odboru Matice slovenskej. Na základe štúdia pramenných materiálov vydáva v r. 1939 dielo Slovenské evanjelické patronátne gymnázium v Turčianskom sv. Martine. V jeseni 1939 sa vracia do Bratislavy, kde sa stáva profesorom pedagogiky na tamojšej filozofickej fakulte. Vojnové obdobie (1939-1945) i napriek zložitej politickej situácii patrí k neobyčajne plodnému obdobiu v jeho živote. (Zo slovenskej pedagogiky, 1940, Príručný pedagogický lexikón, I-II. zv., 1943, Úvod do všeobecnej pedagogiky, 1944).

Po skončení druhej svetovej vojny medzi nepreverenými profesormi FiF Slovenskej univerzity je aj J. Čečetka. Prednášky suploval a Pedagogický seminár viedol prof. dr. A. Jurovský. V r. 1947 vydáva knižné dielo Výbor zo slovenských pedagógov a prvý diel učebnice Pedagogika I, druhý diel vychádza v r. 1948. V r. 1953 sa stáva vedúcim samostatnej katedry pedagogiky a psychológie FiF SU. V 50-tych rokoch sa intenzívne venuje dejinám slovenského školstva a pedagogiky. V r. 1952 Matica slovenská vydáva monografickú prácu Učiteľ ľudu Samuel Tešedík, v r. 1955 pripravil na vydanie s úvodnou štúdiou Vavrinca Benediktího z Nedožier Vnútorňa sústava školská a Reč nápravná. K Tešedíkovi sa vracia aj v ďalšej knižnej práci Pedagogické dielo Samuela Tešedíka (1959). V r. 1956 s prof. dr. Petrom

Vajcikom vydáva vysokoškolský učebný text Dejiny školstva a pedagogiky na Slovensku do prvej svetovej vojny (2. vyd. 1958).

Z politických dôvodov k 31.8. 1959 Filozofická fakulta UK s ním rozviazala pracovný pomer. Odišiel pracovať do Slovenskej pedagogickej knižnice, kde sa stal vedúcim bibliografického oddelenia.

Po štyri a polročnom pôsobení v Slovenskej pedagogickej knižnici odchádza 1. januára 1964 do Výskumného ústavu pedagogického, kde pracuje v oddelení odborných a učňovských škôl. Tu sa intenzívne venuje vedecko-výskumnej činnosti, najmä otázkam sociálnej psychológie a sociológii. Výsledky spracoval v monografických prácach Medzilidské vzťahy a zoskupovanie učňovskej mládeže (1967) a Sociológia v pedagogike (1965).

V r. 1969 sa po desaťročnej prestávke vracia k svojej pôvodnej profesii. 1. marca 1969 bol menovaný za riadneho profesora FiF UK v Bratislave. Pracuje však na katedre pedagogickej psychológie. Normalizácia zasiahla aj jeho. Opäť musí odísť. 31. 12. 1971 je prepustený z Filozofickej fakulty UK a 1. januára 1972 odchádza do dôchodku. Po krátkej ťažkej chorobe zomiera 24. júna 1983 v Bratislave, kde je aj pochovaný.

Vedecké dielo Prof. PhDr. Juraja Čečetku tvoria práce psychologické, pedagogicko-psychologické, pedagogické a sociologické. J. Čečetka spolu s J. Stavělom a s A. Jurovským kládol na Slovensku na rozhraní 20-tych a 30-tych rokov minulého storočia základy vedeckej psychológie. V hlavnom tvorivom období sa však venoval pedagogickým vedám. Bol prvým „oráčom“ a kládol základné kamene slovenskej pedagogiky.

Vedecké dielo Prof. PhDr. Juraja Čečetku obstálo aj v skúškach komunistického režimu. Svojím životom, mravnými postojmi, intelektuálnosťou, akribiou, antickou kalokagathiou bol príkladom pre študentov, ktorí ho milovali. Prof. PhDr. Jozef Mátej, DrSc. charakterizoval osobnosť svojho profesora takto: „Celý svoj plodný život usilovne a obetavo pracoval, a kto ho lepšie pozná, váži si jeho príkladný vzťah k pedagogickej a vedeckej činnosti. Rovnako je vzácna jeho príslovečná skromnosť, ktorá, ako je známe, ctí veľkých ľudí.“ (Pedagogické dielo Prof. dr. Juraja Čečetku. In Pedagogika, roč. 33, 1983, č. 2, s. 191)

Prof. PhDr. Jozef Pšenák, PhD.
Floriánske námestie 2 811 07 Bratislava